

Làm sao Địch Phó và i Bức Kinh và Biến Đông?

Tác Giả: Dana Dillon, ng&#i d&#ch: Nguyễn Qu&#c Kh&#i
Thứ Bảy, 02 Tháng 7 Năm 2011 04:50

Tại sao Hoa Kỳ không thể để cho tham vọng và lãnh thổ của Trung Quốc tự do hoành hành?

Bà Dana R. Dillon là tác giả của cuốn sách “The China Challenge” (2007) và là một nhà bình luận thường xuyên về các vấn đề Á châu và an ninh quốc gia.

Nguy cơ bất ổn nguy hiểm nhất tại Á châu là một Trung Quốc đang vươn lên và đòi hỏi quy định mới. Biến Đông sẽ là nơi mà Trung Quốc dám mạo hiểm như vào một cuộc xung đột vũ lực. Lãnh thổ ít yên ổn này đang nổi sóng vì những cuộc thao diễn hải quân và những lời tuyên bố hùng hồn. Những học giả, chính trị gia, và những vị tướng lãnh hải quân nghĩ rằng Biến Đông sẽ là một nơi cạnh tranh giữa những cường quốc.

Ngay khi ta bắt đầu suy đoán về những sự va chạm sắp xảy ra khi Ngoại trưởng Hoa Kỳ Hillary Clinton tuyên bố tại Diễn đàn ASEAN vào tháng 7, 2010 rằng Hoa Kỳ có quyền lợi quốc gia tại Biến Đông. Bà xác định rằng Hoa Kỳ có quyền tự do lưu thông tại Biến Đông, rằng họ muốn tiến trình hợp tác để giải quyết những cuộc tranh chấp về lãnh thổ khu vực này và biện tuyên ngôn của ASEAN và Trung Quốc vào năm 2002 về cách giải quyết các quốc gia tại Biến Đông.

M c đ u l i tuyên b c a Bà Clinton ng h th a hi p c a chính Trung Qu c v i nh ng n c Đông Nam Á, ngo i tr ng c a Trung Qu c đã ph n ng m t cách tiêu c c r ng l i tuyên b c a Bà Clinton “th t s là m t cu c t n công vào Trung Qu c”. Gi i ch c quân s Trung Qu c tuyên b ch ng l i vi c qu c t hóa cu c tranh ch p gi a sáu qu c gia và t ch c m t cu c thao di n h i quân l n lao khác th ng t i Bi n Đông vào ngày tu n sau.

S đòi h i v ch quy n trên toàn th khu v c Bi n Đông và ý đ nh ép bu c thi hành ch quy n này c a Trung Qu c là nguyên nhân c a cu c đ i đ u bi n c . Nh ng s x c x c này c a Trung Qu c b t ngu n t quan đ i m r ng l ch s y nhi m Trung Qu c cai tr t t c trên th gian này. Bành tr ng biên gi i hàng ngàn d m xu ng Bi n Đông ch là m t cách bi u l t m nhìn này v m t tr t t m i c a th gi i theo l i Trung Qu c. Phù h p v i t t ng “đĩ hoa vi trung” [l y Trung Hoa làm r n vũ tr] (Sinocentric ideology), B c Kinh tin r ng quy n l c c a Trung Qu c trên các n c nh ph i [là y u t] quy t đ nh chính sách ngo i giao c a nh ng n c này. Sau khi Bà Clinton th thách Trung Qu c v ch quy n Bi n Đông, ngo i tr ng Trung Qu c nhìn chăm chú vào m t nhà ngo i giao Tân Gia Ba và tuyên b r ng “Trung Qu c là m t n c l n và nh ng qu c gia khác là nh ng n c nh , và đó là s th t.” Vào ngày th Hai ti p theo, ngo i tr ng Trung Qu c công b r ng “Quan đ i m c a Trung Qu c đ i di n cho quy n l i c a nh ng ng i b n Á châu.”

Vi c tranh ch p v lãnh th Bi n Đông đã x y ra t vài th p niên tr c, nh ng ngày nay chính quy n Trung Qu c c m th y đã đ t đ c nhi u thành qu và Quân Đ i Gi i Phóng Nhân Dân có m t ngân sách quân s gia tăng nhanh nh t th gi i. L i tuyên b c a Ngo i Tr ng Clinton có th là m t ph n ng đ i v i nh ng l i tuyên b tr c đây c a ngo i tr ng Trung Qu c Đ i B nh Qu c (Dai Bingguo) v i chính Bà Clinton và đ c l p l i v i m t vài ph tá Hoa K r ng vi c tôn tr ng ch quy n c a Trung Qu c Bi n Đông là m t quy n l i c t l i ngang v i Đài Loan và Tây T ng. M c dù ông Đ i B nh Qu c ng ng không dùng t “c t l i” đ mô t ch quy n lãnh h i, nh ng nhân v t quân s v n s d ng t này. Vào tháng 1, 2011 m ng l i c a nh t báo Nhân Dân, m t c quan ngôn lu n c a Đ ng C ng S n Trung Qu c, đã thăm dò d lu n c a đ c gi v “Bi n Đông có ph i là quy n l i c t l i c a Trung Qu c hay không?” 97% c a 4,300 ng i tr l i nói có.

B o v t do l u thông t i m t trong nh ng đ ng hàng h i b n b u nh t th gi i không đ a vào súng đ n, đòi h i m t gi i pháp thân thi n c a nh ng phe tranh ch p. Đ b t đ u m t ti n trình gi i quy t ho c trung l p hóa v n đ đòi h i m t s lãnh đ o và s quy t tâm c a Hoa K . M t chi n l c ngo i giao c ng r n đ c h tr b i m t l c l ng h i quân đáng k và m t s lãnh đ o kiên nh n có th duy trì đ c s cân b ng trong vùng, b o v đ c t do l u thông, s toàn v n c a lu t qu c t , và n n đ c l p và ch quy n c a nh ng n c Đông Nam Á.

học xâm chiếm công khai. Việt Nam cũng đòi chủ quyền trên tất cả các đảo ở Biển Đông bằng cách đưa vào những tài liệu lịch sử, sự kiện quyên sự hiểu của Nhật Bản trên những hòn đảo ở Biển Đông, và những văn bản pháp lý về mặt vài hòn đảo thuộc Pháp đổ thừa. Phi Luật Tân, Mã Lai, và Brunei đòi chủ quyền trên tất cả học mặt phần của quần đảo Tráng Sa (Spratly Islands) bằng cách phần lớn đưa trên khu vực kinh tế (exclusive economic zone – EEZ) và thềm lục địa. Theo Quy định Liên Hiệp Quốc về Luật Biển, mặt EEZ nên rộng 200 hải lý từ đường nối các đảo nhỏ. Bản đồ Biển Đông của Trung Quốc cho thấy những đường chấm kéo dài xuống khu kinh tế ở đảo Natuna của Nam Dương, và có tiềm năng lôi cuốn Nam Dương trở thành thành viên trong việc tranh chấp chủ quyền ở Biển Đông.

Đây không phải là mặt vấn đề pháp lý khó hiểu mà là mặt sự đe dọa an ninh và nguy hiểm đến kinh tế toàn cầu và môi sinh của vùng. Những đường hàng hải qua Biển Đông nối liền Á châu với Âu châu làm cho Biển Đông là mặt khu vực bên rìa những thị trường. Gần mặt nước để chuyên chở bằng đường thủy của thị trường đi qua Biển Đông và từ Trung Đông mặt phần đáng kể dầu mỏ của các mỏ dầu miền Đông Bức Á châu. Biển Đông cũng có rất nhiều khoáng chất hydrocarbons khác nhau. Việc biên giới không giới hạn quy định và sự đe dọa quân sự trong trận làm các trận việc khai thác những tài nguyên này mặt cách hoàn toàn. Sau cùng vì việc đánh cá quá mức, mặt cá thu hoạch giảm mặt cách đáng kể, khiến người dân phải dùng những kỹ thuật xông xáo hơn. Nếu không có mặt thỏa hiệp đa phương để quy định việc đánh cá ở Biển Đông, kết quả đánh cá và tình trạng sinh thái sẽ nhanh chóng trở thành mặt thảm họa.

Yêu sách của Trung Quốc

Tất cả những nước đòi chủ quyền ở Biển Đông đều chủ trương mình quyên sự hiểu của mình bằng cách sử dụng định nghĩa của Quy ước LHQ. Chỉ có Trung Quốc sử dụng những phương tiện như sức mạnh về kinh tế, chính trị và quân sự, mặt lập trường ngoại giao không dung hòa; và đã biến đổi thái độ hung hăng nhằm đối đầu các nước khác. Sự việc này làm cho Bức kinh tế nên mặt nước quan trọng nhất trong việc giới hạn tranh chấp đối đại và cũng là mặt chủ trương ngoại giao lớn nhất cho việc tìm kiếm giải pháp.

Khi có những bàn cãi ngoại giao và những thuyết để tìm giải pháp cho sự tranh chấp, Bức Kinh luôn luôn nhắc nhở những quốc gia khác rằng Biển Đông là của Trung Quốc và tất cả không những ngoại giao và các nước chấp nhận chủ quyền không thể tranh cãi của Trung Quốc. Cho tới hôm nay, chính phủ của Trung Quốc là chủ chấp nhận những thuyết song phương và tránh sử dụng Quy ước LHQ hoặc bất cứ phe nào ở ngoài. Ngoài ra, Trung Quốc đã ra những bản tuyên ngôn và định nghĩa làm tiến trình tìm kiếm giải pháp trở nên vô cùng phức tạp và đưa Trung Quốc vào vị thế đứng với tất cả các quốc gia trong thị trường hàng hải.

Đãi với nhßng nßc có bß bißn phßc tßp và cong queo, nhß Na Uy hoßc nhßng qußc gia có nhißu đßo nhß Phi Lußt Tân và Nam Dßng, vißc vß ranh gißi duyên hßi rßt khó khăn. Thßm lßc đßa và nhßng khó khăn này đßc thßa nhßn bßi Quy ßc LHQ nhß Đßi u 7 (đßng thßng), Đßi u 47 (đßng đßo cong queo), và Đßi u 76 và Đßi u 77 (thßm lßc đßa). Nhßng đßi u khoßn này cho phép nhßng qußc gia vß ranh gißi cho nhßng vùng duyên hßi phßc tßp và chßt hßp và nhßng hßn đßo mißn là nhßng ranh gißi này không cßn trß tß do lßu thông thßng lß. Tuy nhiên, Bßc Kinh nßi rßng đßnh nghĩa cßa nhßng đßi u khoßn này và áp đßng cho nhßng hßn đßo Trung Qußc đòi hßi chß quyßn và phßn đßt đßc theo đßng bißn.

Ủy Ban Thßng Trßc cßa Qußc Hßi Trung Qußc thông qua “Đßo Lußt vß Lãnh Hßi và Nhßng Khu Vßc Lân Cßn” (Lußt Lãnh Hßi) vào ngày 25 tháng 02, 1992. Lußt này không nói rõ nhßng phßn đßt nào Trung Qußc đòi hßi, nhßng xác đßnh chß quyßn trên hai qußn đßo Hoàng Sa (Paracel Islands) và Trßng Sa (Spratly Islands). Ngoài ra, Trung Qußc phß bißn mßt bßn đß bao gßm toàn thß Bßn Đông tß đßo Hßi Nam đßn đßo Natuna cßa Nam Dßng trong mßt vòng lãnh hßi kín. Vào năm 1993, bß trßng ngoßi giao cßa Trung Qußc cam kßt mißng vßi bß trßng ngoßi giao cßa Nam Dßng rßng Trung Qußc không đòi hßi đßo Natuna đông dßn cß và quan trßng vß mßt kinh tß. Tuy nhiên tß đßng nay, Bßc Kinh chßa chính thßc xác nhßn lßi tuyên bß này.

Theo Quy ßc LHQ và thông lß qußc tß, “lãnh hßi” (“territorial waters”) trßi rßng 12 hßi lý tß đßng bß bißn ß mßc nßc thßp nhßt. Tuy nhiên khi ký Quy ßc LHQ Bßc Kinh đã đßnh kèm bßn tuyên ngßn bao gßm đßnh nghĩa vß lãnh hßi và quyßn cßa nhßng qußc gia giáp ranh vßi bißn khác vßi nhßng đßi u vißt trong Quy ßc LHQ. Ngoài ra, Trung Qußc còn tuyên bß rßng:

1. Theo nhßng đßi u khoßn cßa Quy ßc LHQ vß Lußt Bßn, Cßng Hòa Nhân Dân Trung Qußc sß hßng chß quyßn và quyßn hßn pháp lý trên đßc khu kinh tß 200 hßi lý và thßm lßc đßa.
2. Cßng Hòa Nhân Dân Trung Qußc qua nhßng cußc tham khßo, sß ßn đßnh ranh gißi lãnh hßi vßi nhßng nßc có bß bißn đßi đßn hoßc kß cßn Trung Qußc lßn lßt trên căn bßn lußt qußc tß và theo nguyên tßc công bßng.
3. Cßng Hòa Nhân Dân Trung Qußc tái xác nhßn chß quyßn trên nhßng qußn đßo và đßo nhß đã lißt kê tßi Đßi u 2 cßa Đßo Lußt vß Lãnh Hßi và Nhßng Khu Vßc Lân Cßn, đã đßc ban hành vào 25 tháng 2, 1992.

4. Cộng Hòa Nhân Dân Trung Quốc tái xác nhận rằng những đi u khoản của Quy của LHQ và Luật Bìn liên quan đến láu thông qua lãnh hái không làm thiát hái đến quyán của nác ven bìn đòi hái, theo đúng luật của nác này, mát quác gia khác phái xin sá cháp thuán trác tá hoác báo trác cho nác ven bìn để nháng chián hám của quác gia này đi qua lãnh hái của nác ven bìn.

Nháng tuyên bá này thay đổi đáng ká ý nghĩa của những đi u khoản trong Quy của LHQ và trái ngác rõ ràng với luật bìn thông tháng. Trung Quốc đòi hái rằng để khu kinh tá không phái chỉ là ranh giái kinh tá (economic boundary) mà là ranh giái có chủ quyán (sovereign territory). Khi nái rằng ranh giái lãnh hái 200 hái lý, Trung Quốc cũng đòi hái rằng những hòn đảo không có ngái ở và những giái đá ngầm ở Bìn Đông là lãnh thá của Trung Quốc và nhá vậy sá có để khu kinh tá 200 hái lý tá mái đảo và thám lác để sá để nái rằng ra xa theo nhá Bức kinh mán. Sau cùng những tuyên ngôn trên nái rằng đáng ká những để quyán của Trung quác, mát nác ven bìn, báng cách đòi hái các chián hám đi qua trác hát phái xin giáy phép của Trung Quốc. Đây là mát vi phạm Quy của LHQ và Luật Bìn và luật láu thông tháng.

Quan điểm của chính quyán Trung Quốc có nhá háng trác tiếp đến kinh tá vùng, ván đề tá do láu thông của phi cơ và thuyán bè, ká cả lác láng hái và không quân Hoa Ká. Nếu Trung Quốc có quyán thi hành chủ quyán ở Bìn Đông, tát cả những tháng thuyán đi qua vùng bìn này, bát kể mang chủ nào, cũng sá phái tuân theo luật của Trung Quốc và bát cứ láu phí nào, thuá và những giái hán khác mà Trung Quốc chán láa để áp để. Ngoài ra, Trung Quốc sá có quyán đánh cá và khai thác khoáng sản ở Bìn Đông mà những quác gia ven bìn khác để vào đó mát phán lán để sinh sống. Sau cùng việc Trung Quốc đòi hái các chián hám đi qua Bìn Đông phái xin phép để ngái nhiên triát tiêu quyán tá do láu thông vô hái của các chián hám này. Hán náa, các chián hám đi qua vùng bìn này sá chủ những giái hán và hoát để ngá.

Nếu áp dụng vào Bìn Đông những giái hán này sá thu háp nghiêm trọng hoát để ngá của Hái Quân Hoa Ká và cả ná trá khá năng báo vệ ván chuyán hàng hái của Hoa Ká và quác tá. Hán náa, căn cứ vào quan điểm của Trung Quốc, những việc xảy ra sau đây không phái là tình cơ và bát láp: (1) tranh chấp giáa Hoa Ká và Trung Quốc về hoát để ngá của phi cơ do thám EP-3 gán để Hái Nam vào tháng Tá, 2001; (2) những hành để ngá quáy rái hai chián hám của Hoa Ká USNS Impeccable và Victorious vào mùa xuân 2009; (3) Sá để ngá để giáa mát táu ngám của Trung Quốc và chián hám USNS John McCain vào tháng Sáu, 2009; và (4) táp dát hái quân để phá tráng lác láng mái đây ở vùng Hoàng Hái (Yellow Sea). Những sá kián trên đây nám trong chián dách của Trung Quốc nhám kháng để nhá chủ quyán của Trung Quốc ở Bìn Đông và rát có thá là vòng để u trong trán để u đang leo thang giáa Hoa Ká và Trung Quốc.

Yêu sách của Trung Quốc mán nhá thá nào?

Trong thậ kậ thậ IX, mậ t chiế c thuyế n buộ m ỏ Rậ p (dhow) chìm ỏ ngoài khố i cậ a đố o Belitung, nay ỏ trong lãnh hậ i cậ a Nam Dắ ng ỏ phía nam cậ a Biể n Đông. Chiế c thuyế n này chậ a khoặ ng 60,000 di vậ t bậ ng vàng, bậ c, và đố sậ phấ t suậ t tậ hậ i cậ ng ỏ miể n nam cậ a tậ nh Quố ng Chậ u (Quangzhou) và đi đố n các thậ trậ ng ỏ Đông Nam Á. Nhậ ng ngườ dẫ n Nam Dắ ng đã khắ m phá chiế c thậ ng thuyế n này vào năm 1998 và đố c xem nhậ là mậ t khố o cậ quan trậ ng đố c tìm thậ y trong ngành hàng hậ i.

Con tậ u bậ đố m gậ n đố o Belitung không phậ i là thuyế n cậ a Trung Quố c (Trung Quố c đố i triệ u đố i nhà Đắ ng (Tang Dynasty) không có mậ t nậ n vậ hóa đi biể n), nhậ ng nó là biệ u tậ ng cậ a tậ tậ ng “dĩ hoa vi trung” cậ a Trung Quố c trong vùng Đông Á. Viế c đòi hậ i chậ quyế n cậ a Trung Quố c trên Biể n Đông mậ t phậ n đố a vào nhậ ng di vậ t cậ , tiể n kim loậ i, nhậ ng mậ nh vậ cậ a đố sậ , và nhậ ng thậ tậ ng tậ rậ i vẫ n trên nhậ ng hòn đố o nhậ trong Biể n Đông. Nhậ ng di vậ t này rậ t có thậ không phậ i do thậ y thậ Trung Quố c đố i. Sậ kiể n này xem ra không ỏ nh hậ ng đố n nhậ ng yêu sắ ch kậ đố cậ a Trung Quố c.

Bả c Kinh cũng không chậ ng minh đố c rậ ng dẫ n Trung Quố c sậ ng thậ ng trậ trên nhậ ng quậ n đố o Hoàng Sa và Trậ ng Sa, bậ i vì nhậ ng hòn đố o này không sậ ng đố c. Nhiệ u hòn đố o bậ ngậ p nậ c hoàn toàn hoặ c mậ t cách giấ n đố n. Nhậ ng đố o hậ u hậ t khô rắ i lậ i thiệ u nguộ n nậ c và chậ u ỏ nh hậ ng cậ a gió mùa và mậ a lữ. Ngày nay, nhậ sậ cậ a nhậ ng đố o này đố u là nhậ ng đố n vậ quậ n sậ đố c duy trì bậ i nhậ ng chi phí lậ n lao cậ a nhậ ng chính quyế n liê n hậ . Nhậ ng binh sĩ này chậ u nhiệ u rậ i ro. Nhậ ng hòn đố o này không thậ gậ i là có mậ t đố i sậ ng kinh tậ và không thậ tậ o ra đố c mậ t đố c khu kinh tậ theo Đố u 121 cậ a Quy ỏ c LHQ.

Trung Quố c cũng đố n chậ ng mậ t sậ vậ bậ n mậ hậ , đắ ng ngậ vậ c, có tậ cách lậ ch sậ có tậ hậ n 2,000 năm trậ c đầ đố cậ gậ ng chậ ng minh chậ quyế n cậ a mình trên Biể n Đông. Chậ c chậ n là nhậ ng nhà thám hiệ m và ngườ dẫ n Trung Quố c đi qua Biể n Đông trong hai ngàn năm và mậ t sậ ngườ i đã ghi chép lậ i kậ công cậ a mình, nhậ ng cũng rõ ràng rậ ng Trung Quố c theo truyề n thậ ng xem đố o Hậ i Nam là tiể n đố n cuộ i cùng vậ phậ ng nam cậ a nậ n vậ minh Trung Quố c, chậ c chậ n cho tậ i cuộ i thậ kậ XIX.

Nhậ ng tài liệ u cậ cậ a Trung Quố c không phậ nhậ n đố c nhậ ng đòi hậ i chậ quyế n cậ a Việ t Nam, Phi Luậ t Tân, Mã Lai, Brunei, hoặ c Nam Dắ ng. Có nhiệ u tài liệ u khố o cậ chậ ng minh rậ ng nhậ ng ngườ i dẫ n Đông Nam Á đã sậ ng trên nhậ ng quậ n đố o này trậ c khi có lậ ch sậ Trung Quố c bậ ng vậ bậ n. Có nhiệ u đố t sớ ng di dẫ n đã đi đố n hai quậ n đố o Nam Dắ ng và Phi Luậ t Tân tậ 250,000 năm trậ c. Nhậ ng ngườ i này vậ t qua Biể n Đông đố đố n đố nh cậ tậ i nhậ ng nậ i mà con chậ u hậ ngày nay đang sinh sậ ng. Mậ c đố u, hai quậ n đố o Hoàng Sa và Trậ ng Sa

quá nh&# đ&# có th&# s&#ng th&#&#ng tr&# c &# đây, nh&#ng ng&#&#i dân c&#a nh&#ng qu&#c gia ven bi&#n đã đánh cá và khai thác nh&#ng hòn đ&#o này tr&#&#c khi Trung Qu&#c t&#n t&#i.

Đ&#i v&#i nh&#ng n&#&#c ven Bi&#n Đông, yêu sách c&#a Trung Qu&#c gi&#ng nh&# yêu sách c&#a m&#t ng&#&#i hàng xóm đòi h&#i là con đ&#&#ng tr&#&#c nhà c&#a quý v&# là tài s&#n cá nhân c&#a h&#. Ngoài ra, ng&#&#i hàng xóm này còn đòi h&#i c&# v&#a hè, khúc đ&#&#ng lái xe vào nhà, v&#&#n đ&#ng tr&#&#c đ&#n t&#n nh&#ng b&#c th&#m đ&#n vào c&#a nhà cũng thu&#c v&# h&#. Nh&#ng k&# b&#o v&# có võ trang c&#a ng&#&#i hàng xóm đ&#u xe trên khúc đ&#&#ng lái xe vào nhà c&#a quý v&#. Chúng cũng có th&# ng&#t nh&#ng bông hoa trong v&#&#n c&#a quý v&#. N&#u quý v&# hay nh&#ng ng&#&#i hàng xóm khác ph&#n đ&#i, chúng s&# ph&# nh&#n giá tr&# c&#a quy&#n s&# h&u c&#a quý v&# và t&# ch&#i gi&#i quy&#t t&# tòa án. N&#u có ng&#&#i nào khẳng khẳng đòi quy&#n s&# h&u, h&# s&# b&# nh&#ng k&# b&#o v&# đánh đ&#p.

Nh&#ng t&#m nhìn tranh đua

C&#ng đ&#ng th&# gi&#i, lãnh đ&#o b&#i Hoa K&#, đang theo đ&#&#i m&#t t&#m nhìn v&# t&#&#ng lai c&#a Đông Nam Á và m&#t gi&#i pháp cho cu&#c tranh ch&#p v&# Bi&#n Đông, c&#nh tranh v&#i quan đ&#m v&# th&# gi&#i c&#a Trung Qu&#c. T&#m nhìn c&#a th&# gi&#i v&# các qu&#c gia theo mô hình Westphalian v&# các n&#&#c đ&#c l&#p v&#i ch&# quy&#n v&# lãnh th&#. Hi&#n Ch&#&#ng Liên Hi&#p Qu&#c và Quy&#&#c LHQ v&# Lu&#t Bi&#n là bi&#u hi&#n c&#a mô hình này. M&#t khác, t&#m nhìn c&#a Trung Qu&#c là m&#t tr&#t t&# th&# gi&#i theo ki&#u Trung Qu&#c, m&#t b&# m&#t m&#i c&#a m&#t h&# th&#ng ch&# h&u tri&#u c&#ng c&# x&#a theo đó, Trung Qu&#c là m&#t quy&#n l&#c &# trung tâm và Bể c Kinh là c&#c chính tr&# c&#a th&# gi&#i.

Nh&#ng qu&#c gia Đông Nam Á đã theo mô hình Westphalian và thành l&#p ASEAN đ&# b&#o v&# ch&# quy&#n và n&#n đ&#c l&#p c&#a m&#i thành viên. Tuy nhiên, h&# th&#ng ch&# h&u là m&#t ph&#n quen thu&#c c&#a l&#ch s&# Đông Nam Á. Nó đ&#&#c ch&#p nh&#n v&#i s&# m&#t mát c&#a n&#n đ&#c l&#p nh&# m&#t gi&#i pháp thay th&# cho vi&#c ph&#i đ&#&#ng đ&#u v&#i s&#c m&#nh c&#a Trung Qu&#c.

Tr&#t t&# th&# gi&#i theo ki&#u Trung Qu&#c.

C&# ch&# c&#a h&# th&#ng ch&# h&u th&#&#ng đ&#&#c mô t&# m&#t cách t&#&#ng đ&#i nhân t&#. Nh&#ng ông vua c&#a nh&#ng n&#&#c [nh&#] ho&#c nh&#ng s&# th&#n c&#a nh&#ng vua này n&#p v&#t c&#ng và qu&# l&#y tr&#&#c hoàng đ&# Trung Qu&#c, công nh&#n ch&# quy&#n c&#a hoàng đ&#. Ng&#&#c l&#i, nh&#ng vua đ&#&#c hoàng đ&# ban cho nh&#ng t&#ng v&#t đ&#t ti&#n và đ&#c quy&#n th&#&#ng m&#i sinh l&#i. Theo nh&#ng nhà s&# h&#c tán thành h&# th&#ng ch&# h&u, nh&#ng hoàng đ&# Trung Qu&#c ít khi nào can thi&#p vào n&#i b&# c&#a

một nước và không ham lợi về đất đai.

Sở thích là nháng hoàng đế Trung Quốc xem nháng váng quác chá háu táng tá nhá nháng quác váng Âu châu xem nháng thuác địa của mình: Hoàng đế không do dự sẽ dáng sác mánh quân sự để báo vệ tài sản của mình. Thí dụ vào thế kỷ XV, một vị vua chá háu ở đảo Java của Nam Dương giết chết một vài sứ thần của hoàng đế Trung Quốc để các gái tái để công nhận lệ phong chức của một vua của vùng Palembang, một thuác địa của Trung Quốc nháng trước đó lệ thuác vào Java. Hoàng đế Trung Quốc gái một hám để đòi vua của Java nộp 60,000 láng vàng để chuác tái và do đó vua này có thể báo tán đất đai và dân. Nếu không quân Trung Quốc sẽ ra tay trừng phạt.

Sau khi lọt được ngai vàng của hoàng đế Trung Quốc vào năm 1947, Đảng Cộng Sản Trung Quốc tìm cách kiểm soát tất cả nháng váng quác chá háu. Học giả John K. Fairbanks chuyên về Trung Quốc đã mô tả quan điểm về thế giới của Trung Quốc bằng nháng vòng tròn đồng tâm với vòng bên trong gái là “Vùng Trung Quốc” (Sinic Zone) bao gồm nháng nước có một nền văn hóa táng tá. Tiếp đến là “Vùng Nội Á” (Inner Asia Zone) bao gồm nháng nước chá háu giáp ranh với lãnh thổ Trung Quốc, và một “Vùng Ngoài” (Outer Zone) bao gồm nháng gáng dân man rợ. Váng quác Kashgar trước đây đã là một nước chá háu nằm trong Vùng Ngoài và Hàn quốc nằm trong Vùng Trung Quốc. Ngày nay, cả váng quác Kashgar là một phần của một tỉnh của Trung Quốc để có tên là Tân Cương (Xinjiang). Mặc dù thuác địa này đã hai lần tuyên bố độc lập là Cộng Hòa East Turkistan vào năm 1933 và 1944, Quân Đế quốc Giái Phóng Nhân Dân đã “giái phóng” nước này và sát nhập vào Trung Quốc vào năm 1949.

Cộng Hòa Nhân Dân Trung Quốc thiáu sự cánh đáng nội rừng ránh háng trên tất cả các nước chá háu cũ. Hàn quốc thoát khỏi sự phận của Kashgar vì sự ván lên của Đế Quốc Nhật. Hàn quốc trở thành trán địa gáa hai đế quốc Nhật Bản và Trung Quốc. Nhật Bản đã chiếm thế ng vào năm 1895. Mặc dù thời gian Nhật chiếm đóng đã gây ra nhiều thảm họa nháng, cùng với kết quả của Thế Chiến Thứ Hai, đã giúp Hàn quốc không bị Trung Quốc thôn tính như East Turkistan và Tây Tạng.

Nhán đánh rằng Hàn quốc có thể chia sẻ sự phận của nháng nước chá háu cũ không phải là một phỏng đoán mà là một ý kiến đã được cộng uá xét của Viện Khoa Học Xã Hội Trung Quốc. Vào năm 2002 chính phủ Trung Quốc đã tiến hành một dự án nghiên cứu gái là Dự Án Đông Bắc. Vào năm 2004, nháng nhà nghiên cứu của Viện Khoa Học Xã Hội tuyên bố rằng cộng váng quác Koguryo không phải là một váng quác để lập của Hàn Quốc mà là một tỉnh của Trung Quốc. Trong cùng năm đó, Bộ Ngoại giao Trung Quốc đã loái bỏ ra khỏi mạng của bộ tất cả nháng phần nói đến Koguryo trong lịch sử của Hàn Quốc. Chánh phủ Trung Quốc đã chá xáng nháng cháng trình nghiên cứu gái là Dự Án Tây Bắc và Dự Án Tây Nam liên lát cho

Tân Cáng và Tây Táng. Chá còn là ván đề thái gian tráng khi Viát Nam Khoa Hác Xã Hái đáa ra đá án nghiên cáu vá các cáu váng quác trong vùng Đông Nam Á.

Đông Nam Á cũng có đáng cán đáng láp nhá vào sá chiám đáng cáa ngoái quác. Giáa hai thá ká XVII và XIX, nháng cáng quác Âu châu bánh tráng đá quác cáa mình đán nháng nác chá háu cáa Trung Quác á Nam và Đông Nam Á châu, bao gám cá Viát Nam và mát vài váng quác nám trong vùng thuác vá Phi Luát Tân và Nam Đáng ngày nay. Nhát Bán và Âu châu đá giành giát nháng nác này ra khái bàn tay cáa Trung Quác lúc đá đáng yáu kém báng cái mà Trung Quác ngày nay cho là nháng “tháa hiáp bát công” và đá bián nháng thuác đáa cáa Trung Quác thành nháng thuác đáa cáa Âu châu. Sau khi đá quác Nhát bá phá háy trong Đá Nhá Thá Chián và nháng đá quác Âu châu rút khái Á châu nháng đá đá lái quan niám vá quác gia đáng láp và có chá quyán. Trung Quác quá yáu đá có thá đòi lái quyán kiám soát nháng nác chá háu cũ tráng sá cháng đái cáa Âu châu và Hoa Ká, và nhiáu quác gia mái đá đáng xây đáng trên nán táng cáa nháng thuác đáa cũ, đáng thoát khái ánh háng cáa Trung Quác, ít nhát tám thái.

Đá theo đái tham váng cáa Bác Kinh, Trung Quác bát ká nháng “tháa hiáp bát công” đá tháng láng vái Nhát Bán và Âu châu, và đáa vào nháng liên há chá háu tráng thái ká thuác đáa [Âu châu] đá đáa nháng đòi hái chá quyán hián nay. Thá đá, giáa 1992 và 2000 Trung Quác và Viát Nam đá tháng láng vá lánh hái á Vánh Bác Viát. Viát Nam đáa vào Tháa Hiáp 1887 giáa Pháp và Trung Quác. Tuy nhián Trung Quác không công nhán giá trá cáa tháa hiáp này hoác nháng đòi hái cáa Viát Nam đáa vào lách sá. Sau cùng hai bên đáng ý ký kát tháa hiáp [mái], nháng hián nhián là quá bát công đái vái Viát Nam khián Hà Nái giá kín trong nhiáu năm. Sau cùng, mát sá đái u kián bá tiát lá ra ngoái, kích đáng đán cám xúc quác gia và đá đáa sá án đánh cáa chính phá Viát Nam.

Vì biên giái hián nay cáa mái quác gia á Đông Nam Á đáu đáa vào nháng tháa hiáp tá thái thuác đáa [Âu châu] (ká cá Thái Lan, mát nác không phái là thuác đáa cáa Âu châu nháng cũng đá ký tháa hiáp vá biên giái vái các đá quác Âu châu), kinh nghiám cáa Viát Nam là mát cánh cáo cho mái nác ASEAN toan tính tháng láng song pháng vái Trung Quác. Tuy nhián, chá mát thái gian ngán sau khi Viát Nam kát thúc tháa hiáp biên giái, Táng Tháng Gloria Macapagal Arroyo cáa Phi Luát Tân đá ký kát mát tháa hiáp vái Trung Quác vào năm 2004 vá viác khai thác đáu. Cũng giáng nhá Viát Nam, bà đá cá gáng giá kín nháng đái u khoán cáa tháa hiáp nháng không thành công. Phá lác “A” cho tháy ráng đáng biên giái bao gám mát vùng khá lán cáa đáng khu kinh tá cáa Phi Luát Tân. Trong khoáng gán 150,000 cây sá vuáng bao gám trong tháa hiáp, gán 24,000 cây sá vuáng lánh hái tráng đáng chá có Phi Luát Tân là nác đòi hái chá quyán. Khi nháng đái u kián cáa tháa hiáp bí mát này bá tiát lá, cám xúc quác gia mát lán náa lái báng lên. Ông Amado

Macasaet, chá nhiám táp chí đáng cáa chuáng và kính tráng Malaya đá nói ráng Táng Tháng Arroyo nên bá kát tái phán quác vì đá ký tháa hiáp mà theo ông có liên há tái mát món tián ná

“kèm theo hái lá và tham nháng”. Sau đó, ngay cá cáu Táng Tháng Marcos bá lát đá cũng còn đác cáa chuáng hán là Bà Arroyo.

Đái vái nháng thuác đáa cũ cáa Trung Quác, có rát ít lý do đá tin ráng làm hài lòng Trung Quác và Biên Đông sá tháa mãn sá ham muán vá đát đai hoác quyán bá chá cáa Trung Quác. Trong trát tá mái theo kiáu Trung Quác, Trung Quác không phái là mát nác trong mát cáng đáng mà là mát quác gia văn minh và lâu đái nhát giáa nháng nác mái má. Chá quyán cáa mái quác gia sau cùng đáu nhá vá vào Trung Quác và mác đá đác láp tùy thuác vào vái cá đánh giá “quyán lái cát lái” cáa Bác Kinh. Khi đát nháng cát mác đá đánh đáu biên giái và tái xác nhán “chá quyán không thá tranh cãi” vá Biên Đông, Bác Kinh đáng nhá muán ám chá ráng “Chúng ta có thá giái quyát ván đá này mát cách đá dàng, hoác khó khăn, nháng cũng ván là theo kiáu Trung Quác”.

Nháng nhán thác trong vùng Đông Nam Á

Chính sách ngoái giao hung háng cáa Hoa Ká nhám quyát mát sá nác đá thành láp mát liên minh đái tráng vái Trung Quác chá làm cho Trung Quác càng nghi ngá vá mát chián lá cá be bá cáa Hoa Ká trong khi đó nháng hành đáng cáa Hoa Ká sá làm cho chính phá cáa nháng quác gia Đông Nam Á xa lánh. Nháng nác này láu tâm đái vái Bác Kinh hán là Hoa Thánh Đán và cũng cháu nhiáu áp lác kinh tá và quân sá cáa Bác Kinh, và do đó nháng nác này rát do đá không muán gây thù hán vái Trung Quác. Lý táng là nháng nác ASEAN muán Hái Quân Hoa Ká hián dián và Biên Đông đá duy trì hòa bình, trong khi đó nháng nác này đáng ngoái, tá vá bát đáng ý kián và cam đoan vái Bác Kinh ráng ASEAN không liên quan đán hành đáng cáa Hoa Ká. Dĩ nhiên vá pháng dián trí thác, nháng nác ASEAN có thá làm hán thá. Tìm hiáu quan đám cáa nháng nác này là bác đáu tiên đá phát trián mát chính sách quân bình và thích háp.

Nam Đáng, Mã Lai, Phi Luát Tân, Tân Gia Ba, và Thái Lan thành láp khái ASEAN vào năm 1967 vái mát mác tiêu đác công bá là nuôi dáng hòa bình và án đánh, nháng mác tiêu quan tráng nhát là ván đáng mái thành viên cháp nhán nguyên tác giáng nhá cáa mô hình Westphalian “tôn tráng lán nhau vá nán đác láp, chá quyán, công báng, toàn ván lãnh thá, và tính chát đác thù cáa mái nác”. Trong thái ká chián tranh lánh, ASEAN tiáp tác dián tián nhá mát công cá ngoái giao đángáng cách sá cánh tranh cáa các cáng quác trong vùng. Sau chián tranh lánh ASEAN tuyán má thêm Brunei, Cambodia, Lào và Viát Nam và táp trung vào vái cá phát trián kinh tá. Trong thá ká XXI, mát lán náa nháng ván đá an ninh lái trá thành áu tiên hàng đáu. Trác hát là ván đá kháng bá quác tá và cáp bián đã thúc đáy ASEAN háp tác, và nay là ván đá Trung Quác đang ván lán.

Căn cß vào ngân sách qußc phòng gia tăng cßa nhßng nß c Đông Nam Á, mßt số nhà phân tách tình hình thß gißi iß c đoán rßng nhßng nß c này đã chußn bß tranh đua vß mßt quân số vß i Trung Qußc. Thí dß, Vißn Nghiên Cßu Hòa Bình Thß Gißi iß Stockholm tßng trình rßng vũ khí nhßp cßng vào Nam Dßng, Tân Gia Ba, và Mã Lai ißn lßt tăng 84%, 146%, và 722% trong năm năm vßa qua. Cùng trong khoßn thßi gian này, ngân sách qußc phòng cßa Thái Lan tăng gßp đôi. Mßt số nhà phân tách lßp lußn rßng chi tiêu qußc phòng gia tăng đáng kß là dßu hißu cho thßy là Đông Nam Á lo ngßi vß mßi đe dọa cßa Trung Qußc. Rßt tißc rßng ngoài nhßng suy đißn dßa vào nhßng con số, nßi dung vß nhßng hoßt đßng qußc chính phß có rßt ít.

Thí dß tßi Mã Lai, chi phi hàng tß Mß kim đß mua tßu ngßm cßa Pháp và nhißu vũ khí đßt tißn khác liên hß đßn tham nhßng quá mßc nhißu hßn là chißn lßc qußc phòng. Số thßt, lßch số mua vũ khí cßa Mã Lai xem ra dính vß i tham nhßng khá nhißu – mßt cách trang đßm quân đßi vß i nhßng vũ khí mßt đß thßp, đßt tißn làm vßn đß tißp vßn trß nên phßc tßp mà không tăng giá trß chißn đßu.

Tßi Thái Lan, vißc tăng cßng vũ trang hißn tßi chß bßt đßu tß sau cußc đßo chính vào năm 2006 và mßt chính phß phß thußc vào quân đßi đß cß thành lßp. Ngoài ra, mßc dßu các vß tßng đßu tán thành mßt chính sách qußc phòng thân Mß, nhßng Thái Lan lßi mua vũ khí cßa nhßng công ty không phßi là cßa Hoa Kß. Theo mßt quan đßm tißp vßn, mßt kho vũ khí đß loßi khác nhau rßt khó và tßn kém đß bßo trì. Mßt khác, số dßng nhßng công ty cung cßp vũ khí nhß và không phßi Hoa Kß có thß giúp cho nhßng sĩ quan Thái Lan có cß hßi đß cß tißn lßi quß.

Tßi Phi Lußt Tân, mßt qußc gia Đông Nam Á, thß hai sau Vißt Nam, phßi đßng đßu vß i mßi đe dọa Trung Qußc, an ninh qußc gia không quan trßng bßng chính trß nßi bß. Kß tß ngày 11/9/2001, Hoa Kß giúp Phi Lußt Tân cßi tißn quân đßi. Số trß giúp cßa Hoa Kß tăng tß khoßng \$38 trißu vào năm 2001 lên gßn tßi \$120 trißu vào năm 2010. Thêm vào đó là hàng trißu Mß kim, không tính vào số tißn trß giúp trên, chi tiêu vào nhßng cußc thao dißn quân số hßn hßp nhßm tăng cßng khß năng cßa quân lßc cßa Phi Lußt Tân. Mßc dù Hoa Kß đã có nhßng cß gßng thßc lòng, rßt tißc là quân lßc cßa Phi Lußt Tân chß đß cß cßi tißn mßt cách không đáng kß.

Tình trßng thißu cßi thißn này liên hß đßn vißc gißm ngân sách qußc phòng cßa Phi Lußt Tân. Khi Hoa Kß tăng vißn trß, Qußc Hßi Phi Lußt Tân lßi gißm ngân sách qußc phòng. Ngoài mßi đe dọa tß Trung Qußc, Phi Lußt Tân cũng bß bao vây bßi mßt số nßi loßn, tuy nhiên, phßn lßn trang bß cßa quân đßi Phi Lußt Tân thußc vào thßi kß chißn tranh Vißt Nam và ngân sách qußc phòng chß bßng 1% cßa GDP, hoßc vào khoßng \$1.16 tß vào năm 2009. Mßc dù hay có lß vì vißn trß cßa Hoa Kß không hßn chß, nhißu chính trß gia Phi Lußt Tân, kß cß Tßng Thßng Benigno

Aquino III, cám tháy ráng há có quyán đánh cánh uán. Làm ngá vá viác thiáu tài trá đái vái nháng lác láng an ninh cáa Phi Luát Tân, nháng chính trá gia này đòi hái cáu xét lái Tháa Hiáp vá Nháng Lác Láng Thám Viáng (tháa hiáp này cho phép sá có mát cáa quân nhân Hoa Ká đá huán luyán Quân Lác Phi Luát Tân). Há cháng đái vì cho ráng Hoa Ká không làm đá đá hián đái hóa Quân Lác Phi Luát Tân và há dùng Tháa Hiáp vá Nháng Lác Láng Thám Viáng đá đòi hái thêm bao cáp cáa Hoa Ká

May mán là tình tráng an ninh á Đông Nam Á không phái tát cá đáu đá mua chuác báng tián và biáng nhác. Cá Viát Nam lán Nam Dáng đáu mua sám nhiáu vũ khí nhám vào viác tăng cáng an ninh quác gia. Ngoài ra, sau nhiáu tháp niên đáu tá khôn ngoan, quân lác Tân Gia Ba thuác háng quác tá và cho tái nay có mát sác mánh lán nhát trong khái ASEAN.

Trên giáy tá, hái và không lác cáa toàn thá ASEAN có vá mánh má. ASEAN có 680 phi cá chián đáu vái cánh cá đánh, 412 chián hám, và 8 táu ngám. Nháng con sá này không đá đá đánh bái Quân Đái Giái Pháng Nhân Dân vái 2,300 phi cá chián đáu, 65 táu ngám, và 256 chián hám, nháng đá đá là mát lác láng ngán chán. Không may là ASEAN không phái là mát tá chác nhá NATO [North Atlantic Treaty Organization]: Không mát nác nào á trong vùng Đông Nam Á bá ràng buác vào mát tháa hiáp chung đá giúp đá mát nác khác trong tráng háp bá tán công. Tuy nhiên có mát vài cá gáng á đáa pháng đá phái háp hoát đáng quân sá.

Nam Dáng là mát nác lán trong vùng Đông Nam Á, chiám khoáng 40% dân sá cáa vùng, có mát nán kinh tá lán nhát và là mát nác đang phát trián dân chá. Tám nhìn cáa Nam Dáng vá nháng hành đáng cáa Trung Quác phán ánh tám nhìn cáa Nam Dáng vá chính mình. Phát biáu tái Trung Tâm Nghián Cáu Chián Thuát và Quác tá Vá Washington-DC, ông Marty Natalegawa nói “Đái vái nháng thành vián cáa ASEAN, đáu đáng lo ngái hán là Bián Đông có thá trá thành mát sán kháu cáa sá đái nghách”. Mác tiêu cáa Nam Dáng, và cũng là cáa ASEAN, là cân báng Hoa Ká đá đá đáu vái Trung Quác nhám báo vá sá toàn ván lãnh thá và nán đác láp.

Chính phá Viát Nam nhán thác Trung Quác nhá mát mái đe đáa cho sá sáng còn, mát lo âu đánh cá kiám cháng báng kinh nghiám lách sá. Viát Nam có mát lách sá đánh ghi chép lái khoáng 2,700 năm. Trung Quác chiám đáng Viát Nam trên mát ngàn năm trong sá nháng năm đó và Hà Nái phái cháu đáng mát thân phán chá háu trong phán lán nháng thái gian còn lái. Mác dù trái qua nhiáu cuác chián khó khăn và lâu dài vái Trung Quác, Hà Nái đánh cáng đác láp thác sá trong nháng giai đánh ngán ngái.

Kinh nghi&#m c&#a Hà N&#i đ&#i v&#i Trung Qu&#c sau khi v&#&#ng qu&#c Trung Hoa s&#p đ&# là ch&# quy&#n và n&#n đ&#c l&#p c&#a Vi&#t Nam b&# Trung Qu&#c coi th&#&#ng. Vào năm 1979, Trung Qu&#c đã t&#n công Vi&#t Nam và chỉ&#m đóng m&#t ph&#n c&#a Vi&#t Nam trong m&#t th&#i gian ng&#n đ&# tr&#ng ph&#t Vi&#t Nam v&# nh&#ng chính sách mà B&#c Kinh không thích. Ngoài ra, H&#i Quân Trung Qu&#c trong nhi&#u tr&#&#ng h&#p đã t&#n công và đánh chìm chi&#n h&#m c&#a Vi&#t Nam ho&#t đ&#ng &# ngoài kh&#i mi&#n nam Vi&#t Nam cách xa b&# bi&#n c&#a Trung Qu&#c hàng trăm đ&#m; binh sĩ Trung Qu&#c đ&#n trú trên nh&#ng hòn đ&#o nh&# và đ&#o san hô trong đ&#c khu kinh t&# c&#a Vi&#t Nam; chỉ&#n h&#m Trung Qu&#c th&#&#ng xuyên qu&#y nhi&#u và b&#t b&#ng&# dân Vi&#t Nam; B&#c Kinh c&#n tr&# nh&#ng n&# l&#c khai thác khí thiên nhiên n&#m sâu trong đ&#c khu kinh t&# c&#a Vi&#t Nam. Tuy nhiên, Hà N&#i r&#t c&#n th&#n không khiêu khích Trung Qu&#c và t&#p t&#c theo đ&#i quan h&# t&#t đ&#p v&#i B&#c Kinh.

M&#c dù Tân Gia Ba không là m&#t thành ph&#n trong v&# tranh ch&#p lãnh h&#i &# Bi&#n Đông, và 75% dân s&# thu&#c g&#c Trung Qu&#c, quan đ&#m c&#a Tân Gia Ba v&# m&#t Trung Qu&#c đang v&#&#n lên ch&#ng minh r&#ng ASEAN nghi&#ng v&# ý đ&#nh c&#a Trung Qu&#c. Tân Gia Ba là m&#t qu&#c gia g&#m nhi&#u s&#c t&#c, nh&#ng ph&#n l&#n dân s&# xu&#t thân t&# nh&#ng di dân t&# Trung Qu&#c, ph&#n l&#n là nh&#ng ng&#&#i lao đ&#ng đ&#&#c tuy&#n m&# trong th&#i k&# Anh đô h&#. M&#t s&# qu&#c gia trong vùng b&#c b&#i v&#i Tân Gia Ba và th&#&#ng nghi&#ng v&# s&# trung thành c&#a n&#&#c này, b&#i vì dân là nh&#ng ng&#&#i nh&#p c&# và thành công v&# kinh t&#. M&#c dù, Tân Gia Ba thi&#t l&#p liên h&# kinh t&# v&#i Trung Qu&#c trong nhi&#u th&#p niên, Tân Gia Ba là m&#t n&#&#c cu&#i cùng trong kh&#i ASEAN thi&#t l&#p bang giao chính th&#c v&#i C&#ng Hòa Nhân Dân Trung Qu&#c vào năm 1990.

Đ&# b&#o đ&#m v&#i nh&#ng n&#&#c láng gi&#ng (và thông báo cho Trung Qu&#c) r&#ng Tân Gia Ba không ph&#i là m&#t t&#nh c&#a Trung Qu&#c, Th&# T&#&#ng Lý Hi&#n Long trong bu&#i l&# m&#ng ngày qu&#c khánh trong tháng 8, 2010 đã mô t&# n&#n văn hóa đ&#c thù c&#a Tân Gia Ba, bao g&#m vi&#c ch&#p nh&#n ti&#ng Anh là m&#t ngôn ngữ qu&#c gia và nh&#ng th&#c ăn đ&#c thù c&#a Tân Gia Ba. Đ&# nh&#n m&#nh v&# thông đ&#p trên, m&#t bài xã luận đăng trên t&# Straits Times, m&#t t&# báo qu&#c gia và c&# quan ngôn luận c&#a chính ph&# vào ngày 6 tháng 9, 2010, đã nh&#n m&#nh r&#ng dân Tân Gia Ba không ph&#i ng&#&#i Trung Qu&#c &# h&#i ngo&#i, bài báo vi&#t “t&# ‘ng&#&#i Trung Qu&#c h&#i ngo&#i’ gi&#y v&# nh&#ng ng&#&#i Tân Gia Ba thu&#c t&#t c&# m&#i ch&#ng t&#c b&#i vì nó ám ch&# r&#ng nh&#ng ng&#&#i Trung Qu&#c &# Tân Gia Ba b&#ng cách nào đó là &# n&#&#c ngoài, tách bi&#t kh&#i ‘l&#c đ&#a’. Nó cũng ám ch&# r&#ng m&#t nguy&#n v&#ng ‘tr&# v&#’ m&#t ngày nào đó. S&# th&#t là ph&#n đông nh&#ng ng&#&#i Tân Gia Ba &# t&#i đây, không ph&#i &# ‘n&#&#c ngoài’. Ngu&#n g&#c c&#a h&# là &# đây”. Trong m&#t bài xã luận vào mùa hè năm ngoái, t&# báo Straits Times ch&#p nh&#n ph&#&#ng pháp m&#i c&#a Hoa K&# đ&# gi&#i quy&#t v&#n đ&# Bi&#n Đông và c&#nh giác B&#c Kinh r&#ng “nh&#ng hành đ&#ng c&#a h&# s&# đ&#&#c theo dõi ch&#t ch&# v&# nh&#ng g&#i B&#c Kinh đã nói v&# s&# tr&#i đ&#y hòa bình c&#a m&#t c&#&#ng qu&#c đang phát tri&#n”.

M&#t quan tâm l&#n nh&#t c&#a Tân Gia Ba liên quan đ&#n chính sách m&#i c&#a Hoa K&# không ph&#i là lo s&# khiêu khích Trung Qu&#c nh&#ng là tính ch&#t thi&#u kiên đ&#nh c&#a chính sách ngo&#i giao c&#a Hoa K&#, m&#t quan đ&#m ph&#n &#nh v&# th&# c&#a t&#t c&# ASEAN. Theo quan đ&#m c&#a ASEAN, m&#c dù Trung Qu&#c r&#m r&# ra nh&#ng tuyên ngôn và có nh&#ng hành đ&#ng quân s&# có tính cách ph&#

tráng trong nhiáu tháp nián, Hoa Ká tránh xa cuác tranh cháp; xem ra không biát đán hoác không quan tâm đán tánh tham lam cáa Bác Kinh Hoàng Biển Đông và ánh háng đái vái vùng Đông Nam Á và toàn cáu. Thái đá, khi Phi Luát Tân, mát đáng minh theo tháa hiáp vái Hoa Ká, khám phá mát căn cá hái quân cáa Trung Quác trên đáo Mischief Reef, Washington đã không chia sá phán ná cáa Manila và không có láp tráng nào vá sá tranh cháp, ngay cá khi Trung Quác tiáp tác bánh tráng sá hián dián cáa há.

Nháng nháng nác ASEAN váa tháng váa ghát cá Hoa Ká lán Trung Quác. Há yáu cáu sá yám trá trác sau nhá mát và sá hián dián cáa Hoa Ká đá cân báng vái Trung Quác. Trong khi đá, nhiáu nác ASEAN dáe đát cho Hoa Ká tiáp cán quá nhiáu vì sá tán tháng đán chá quyán. Nháng nác ASEAN sá sác mánh quân sá và ý đánh chính trá cáa Trung Quác, nháng hoan nghán đáu tá và cá hái buôn bán trong thá tráng ráng lán cáa Trung Quác.

Sau hát, nháng nác ASEAN còn xa vái đá tháng nhát quan đám vá mái đáe đáa cáa Trung Quác. Bán quác gia trong sá 10 thành vián cáa khái ASEAN là Mián Đán, Cam Bát, Lào, và Thái Lan, không phái là thành phán trong cuác tranh cháp á Bác Kinh Hoàng. Chính quyán Mián Đán, mát chá đá há đáng quác tá, xem Trung Quác là mát trong mát sá ít chính quyán thân thián vái Mián Đán, sá dáe đát đá bánh vác nháng đái tác ASEAN cháng lái sá xâm lán đát đai cáa áng chá Trung Quác. Thái Lan đáng á trong táng tráng phán ly chính trá nghiám tráng và rát không có thá tham dá vào mát cuác pháng vá chung. Ngoài ra, giai cáp tánh hoa và nhiáu quyán lác hánh đán vá chính sách ngoái giao uyán chuyán nhá nháng cây tre cáa Thái Lan và không tháy có lý do nào đá không uán cong tráng cán gió tá Trung Quác thái xuáng. Hoàng tác á Thái Lan và Cam Bát có mát liên há thân thiát vái Trung Quác. Sau cùng, tián tráng quyát đánh cáa ASEAN đáa trên sá đáng thuán có nghĩa là Bác Kinh chá cán mát lá phiáu cháng đá tránh đác sá chá trích cáa ASEAN.

Tián tái

Nháng quác gia Đông Nam Á dùng tá chá ASEAN đá xây đáng mát hàng rào ngoái giao quanh vùng. Tuy nhián, nhá nháng bián cá váa qua cho tháy, mát Trung Quác ván lán đáng đáy tái ranh giái đá và ASEAN hián nay đáng mong đái sá có mát cáa Hoa Ká gia tăng đá cân báng vái sá lán đát cáa Trung Quác. Sá thát khát khe là ngay cá nháng tháa hiáp an ninh cáng rán và sá hián dián cáa chián hám Hoa Ká cũng không đá đá báo vá nháng nác Đông Nam Á náu nháng nác này không tá báo vá láy chính mình. Nháng nác ASEAN phái hành đáng riáng rá và táp thá đá có mát hàng rào ngán cán chá chán cháng lái sá xâm lán cáa Trung Quác. Nhà thá Robert Frost nói “Hàng rào tát táo ra hàng xóm tát”, và ASEAN thiáu sác mánh cá chá, sá liên kát, và sá tháng nhát vá mác đích đá xây mát hàng rào tát.

Trung Quố c tồ o ra mớ i đe dọa quân sỏ đáng kỏ và hiể n hỏ u, nhữ ng bắ t đầ u sỏ trỏ giúp cầ a Hoa Kỏ bắ ng tăng cầ ng lỏ c lỏ ng quân sỏ giở ng nhỏ xây đở ng mắ t căn nhà bắ ng cách bắ t đầ u vớ i mái nhà. ỏ u tiên thỏ nhắ t cho mớ i nỏ c phỏ i là xây đở ng nỏ n nhà bắ ng cách đở n đở p hỏ thỏ ng luắ t pháp và giở m bắ t tham nhữ ng. Ngoạ i trỏ Tân Gia Ba, mớ i quố c gia trong ASEAN đầ u có nhữ ng hỏ thỏ ng luắ t pháp mắ c nắ t. Tham nhữ ng tỏ pháp bắ dân chúng cầ c kỏ chán ghét, ỏ Nam Đỏ ng đầ c gỏ i là “tỏ pháp mafia” và Hoa Kỏ trỏ giúp đầ chỏ ng lỏ i nhữ ng hỏ thỏ ng này rắ t đầ c hoan nghẻ nh. Hoa Kỏ có nhữ ng chỏ ng trình đầ c biể t cầ a hai Bỏ Tỏ Pháp và Bỏ Nỏ i An có thỏ giúp nhữ ng nỏ lỏ c cầ i tỏ hỏ thỏ ng tỏ pháp cầ a đầ a phỏ ng và đây phỏ i là trỏ giúp ỏ u tiên mắ t.

ỏ u tiên thỏ hai đầ xây căn nhà cầ a ASEAN là nhữ ng bắ c tồ ng và cắ t kinh tỏ đầ giỏ mái. ASEAN đã đầ t đầ c nhữ ng tiể n bắ trong vớ c giỏ m bắ t nhữ ng giỏ i hỏ n cầ n trỏ kinh doanh giỏ a các nỏ c. Nỏ lỏ c này cầ n phỏ i đầ c tiể p tỏ c và nhữ ng nỏ c thành viẻ phỏ i cầ i tỏ nỏ n kinh tỏ nỏ i bắ đầ cho phép kinh tỏ phát triẻ n. Mắ t lỏ n nỏ a, Hoa Kỏ có nhiẻ u bắ và cắ quan có thỏ giúp phát triẻ n kinh tỏ trong vùng Đông Nam Á. Đầ c biể t, Đỏ i Diẻ n Thỏ ng Mỏ i Hoa Kỏ có thỏ thỏ ng thuyắ t đầ thiắ t lỏ p mắ t thỏ a hiỏ p thỏ ng mớ i giỏ a Hoa Kỏ và ASEAN, có thỏ theo mô hình cầ a thỏ a hiỏ p thỏ ng mớ i song phỏ ng giỏ a Hoa Kỏ và Viẻ t Nam. Thỏ a hiỏ p này đã giúp rắ t nhiẻ u cho vớ c cầ i tỏ kinh tỏ ỏ Viẻ t Nam.

Tỏ i Đông Nam Á, Hoa Kỏ có thỏ bắ o vớ an ninh cho nhữ ng nỏ c ASEAN trong mắ t thỏ i gian, nhữ ng cam kắ t này không thỏ là mắ t bắ n phỏ n không đắ y. Bao cắ p vớ an ninh, cũng giở ng nhỏ bao cắ p an sinh xã hỏ i, thỏ ng mớ i hoỏ c công nghỏ , có thỏ trỏ nên tỏ n kém và sau chỏ t có thỏ đầ a đầ n nhữ ng hành đở ng phỏ n lỏ i ý đỏ nh ban đầ u cầ a trỏ cắ p.

Nỏ u có nhữ ng cầ i thiẻ n đáng kỏ trong nhữ ng hỏ thỏ ng luắ t pháp và trong lảnh vớ c phát triẻ n kinh tỏ , sỏ c mỏ nh vớ quân sỏ sỏ đầ n mắ t cách tỏ nhiẻ n. Trứ t khỏ i gắ nh nỏ ng mua nhữ ng hỏ thỏ ng vũ khí mà công đở ng thỏ c tiể n cầ a chúng chỏ là làm giỏ u nhữ ng chính trỏ gia hoỏ c nhỏ ng ông tồ ng, sỏ giúp gia tăng khỏ năng quân sỏ mà không tăng thêm mắ t xu chi phí. Hỏ n nỏ a, vớ i nhữ ng nỏ n kinh tỏ quố c gia lỏ n hỏ n và mỏ nh hỏ n, quân đầ i trong vùng sỏ có nhiẻ u tài nguyẻ n hỏ n cho chỏ ng trình hiẻ n đầ i hóa mà không phỏ i làm tăng gắ nh nỏ ng cầ a ngỏ i đổng thuỏ . Ngử Giác Đầ i đã có nhữ ng chỏ ng trình trỏ giúp quân sỏ mỏ nh mắ trong vùng và quân đầ i quố c gia đầ c cầ i tỏ sỏ có nhiẻ u khỏ năng hỏ n đầ lỏ i đở ng sỏ trỏ giúp cầ a Hoa Kỏ .

Vỏ phỏ ng diẻ n ngoạ i giao, ASEAN nên bắ t đầ u cuỏ c thỏ ng thuyắ t giỏ a nhữ ng thành viẻ vớ biẻ n giỏ i nỏ i bắ . Bắ t đầ u tiể n trình này có thỏ buỏ c Trung Quố c phỏ i yẻ u cầ u đầ c tham gia vào trong tiể n trình đa phỏ ng và cho phép ASEAN đầ t ra nhữ ng đầ u kiẻ n đầ thỏ ng thuyắ t. Ngay

cá náu Bể c Kinh không tham gia, mát tháa hiáp vá biên giái giáa nháng nác ASEAN sá phác táp hóa chính sách ngoái giao và làm há háng chián thuát đáa song pháng cáa Trung Quác.

Vá pháng dián quân sá, ASEAN nên bát đáu tián trình cái tá khá năng thác hián phòng vá quân sá chung. Xây đáng trên nháng bác nhá đá bát đáu – cháng kháng bá liên quác gia, ngăn chán cáp bián, và trá giúp thiên tai – Quân đái cáa nháng nác ASEAN nên bát đáu tìm kiám cá hái đá cái thián khá năng thác hián nháng hành quân chung cáa liên minh. Mác tiêu ngoái giao và chính trá đá công bá cáa ASEAN là báo vá chá quyán và sá toàn ván lãnh thá cáa các nác thành viên. Xây đáng mát lác láng quân sá ngăn chán chung đá báo vá nháng mác tiêu này cháng lái mái ká thù không phái là mát hoát đáng cháng Trung Quác.

Sau cùng, bài viát này không có mác đích đá láp luán ráng Bể c Kinh sá cán phái thác hián nháng đác quyán cá xáa cáa há, nháng tá táng “đá hoa vi trung” là mát nán táng lách sá mà nháng nhà lãnh đáo Trung Quác sá đáa vào đá nhìn thá giái. Bể c Kinh cán phái đá c thuyát phác đá trá thành mát ngáng i nhiát táng há mô hình Westphalian. Cáu Phó Bá Tráng Ngoái Giao Robert Zoellick tháng phát biáu ráng Trung Quác cán là mát “ngáng i chia sá trách nhiám” (stakeholder) nhiáu hán trong há tháng quác tá và mác tiêu này cán đá c duy trì trong chính sách dài hán cáa Hoa Ká. Trong náa phán sau cáa thá ká XX, Trung Quác đá c háng rát nhiáu tá sá báo vá cáa mô hình Westphalian vá mát quác gia đá c láp có chá quyán và mát há tháng quác tá ráng lán hán. Ngày nay, Trung Quác lán đá đá nháng đán trát tá thá giái, nác này không đá c phép thiát láp mát cáu trúc gám nhiáu táng láp, vá i mát Trung Quác đòi hái nhiáu quyán lái to lán hán nháng quác gia khác.

Nháng ngáng i làm chính sách ể Washington cán phái nhá ráng Trung Quác hián tái không là mát mái đáa cho bát cá mát nác nào. Mác đáu có tiám năng đáng ká đá xáy ra mát cuác đáng đá giáa Hoa Ká và Trung Quác, chính sách ngoái giao tát tái Washington và sá tráng thành chính trá đáng lán mán há Bể c Kinh có thá ngăn ngáa đá c sá đái đáu đó. Cách tát nhát đá đá c mác tiêu này là đáa Trung Quác vào nháng tá chá c có luát lá và kháng đánh ráng Trung Quác phái tuân theo nháng luát lá đó. Tháa hiáp quan tráng nhát vá hàng hái là Quyác LHQ vá Bián, nháng Hoa Ká cháa phê chuán tháa hiáp này và nhá váy có ít quyán hành đá nhá háng đán viác thi hành hán là Trung Quác. Mát cách duy nhát đá Hoa Ká có mát chángái tái hái nghá Quyác LHQ vá Bián là thông qua Quyác LHQ vá Bián và tham đá vào nháng áy ban háng đán viác thi hành.

Quyán lái cáa Hoa Ká trong viác duy trì quyán tá do láu thông ể Bián Đông và nháng vùng bián tranh cháp khác nên đá c báo vá báng chính sách ngoái giao, há trá bái sác mán há quân sá. Hoa Ká không đá c chán bác hay tháa hiáp, bái vì bát cá mát nháng bá nào đái vái nháng

Làm sao Đòi hỏi Phó vớ i Bả c Kinh ầ Biể n Đông?

Tác Giả: Dana Dillon, ng&#i d&#ch: Nguy&#n Qu&#c Kh&#i
Thứ Bảy, 02 Tháng 7 Năm 2011 04:50

đòi h&#i phi lý c&#a Trung Qu&#c s&# không nh&#n đ&# c s&# bi&# t&# n, nh&#ng s&# tr&# thành m&# t ti&# n l&#
cho nh&#ng đòi h&#i trong t&#ng lai c&#a Trung Qu&#c. V&# hai m&#t ngo&#i giao và quân s&# ,
Washington ph&#i ti&#p t&#c tri&#n khai l&#c l&#ng đ&# đ&# ngăn ch&#n nh&#ng tham v&#ng đ&#t đại không
th&# bào ch&#a đ&# c c&#a Trung Qu&#c.

Countering Beijing in the South China Sea

Dana Dillon

Policy Review No. 167, June 2011

Hoover Institute - Stanford University

Ng&#i d&#ch: Nguy&#n Qu&#c Kh&#i